

Jaarverslag 2017 van de Wasplatenwerkgroep AW-duinen.

Tegen het eind van vorige eeuw bleek dat de AW-duinen een aantal zeer waardevolle wasplaatgraslanden rijk was. Wasplaatgraslanden zijn relatief voedselarme, open en grazige vegetaties die gekenmerkt worden door de aanwezigheid van een bijzondere groep ecologisch kieskeurige paddenstoelen. Ze kunnen absoluut niet tegen kunstmest en zijn daarom vrijwel geheel verdwenen uit agrarische graslanden.

Het gaat om Wasplaten (*Hygrocybe*), Knots- en Koraalzwammen (*Clavaria*, *Ramaria*, *Ramariopsis*, *Clavulinopsis*), Aardtongen (*Geoglossum* en *Trichoglossum*) en Staalstelen (*Entoloma* p.p.). Daarnaast zijn er tal van begeleidende soorten zoals o.a. de Rupsendoder (*Cordiceps militaris*) en Elfenschermpje (*Mycena pura*). Al sinds 1985 wordt er onderzoek gedaan naar de wasplaatgraslanden in de AW-duinen, eerst alleen op het Groot-Zwarteveld en het Eiland van Rolvers, later door het hele terrein.



Ruige aardtong

Sinds 2002 wordt het onderzoek heel systematisch uitgevoerd met vaste proefvlakken die verdeeld zijn over de verschillende vormen van beheer: maaien, begrazen, plaggen en nietsdoen. Helaas is het onderscheid in het beheer geleidelijk aan vervaagd, o.a. door de sterke toename van de damherten, maar ook door wisselend beheer en andere oorzaken. Jaarlijks worden circa 50 vlakken onderzocht door gemiddeld ruim 25

waarnemers. Harm Snater coördineert het veldwerk en Leo Jalink zorgt voor de invoer en validatie van de waarnemingen.

Het jaar 2017 was een zeer goed paddenstoelenjaar, maar de aantallen waargenomen wasplaten in de duingraslanden van de AW-duinen waren niet erg groot en bleven sterk achter bij de aantallen in naburige duingebieden zoals Meijendel en Coepelduynen. Het is aannemelijk dat de zware begrazingsdruk van de damherten hier een rol in speelt.

In 2017 werden door 27 deelnemers (tabel 5) in totaal 57 proefvlakken opgenomen, te weten 50 proefvlakken waarin de aantallen per soort werden geteld ('kwantitatief') en 7 meestal beduidend grotere proefvlakken waar alleen de waargenomen soorten worden genoteerd per opname ('kwalitatief'). Gemiddeld werd elk proefvlak 3,7 maal geteld in de periode augustus tot december: in totaal 210 tellingen.



Kabouterwasplaat

In totaal werden 10.834 exemplaren geteld van 38 soorten (zie tabellen 1-5). Zeer vermeldenswaard zijn de Grijze knotszwam (*Clavaria daulnoyi*) in het Ronde vlak, de Bundelknotszwam (*Clavaria fusiformis*) op de berg in het Rozenwaterveld en Bezemkoraaltje (*Ramariopsis tenuiramosa*) op het Haasveld.

In 11 vlakken werden helemaal geen te tellen paddenstoelen aangetroffen. Maar liefst 5 daarvan liggen in het ooit

zo wasplatenrijke Eiland van Rolvers. De paddenstoelenflora van wasplaatgraslanden gaat hier al vele jaren gestaag en sterk achteruit door verschillende oorzaken: twee van de voorheen beste vlakken zijn sterk verruigd met Pitrus en er slaat ook Braam en Berk op. Andere vlakken op het Eiland van Rolvers waren sterk verdroogd, en nog een ander vlak is bedekt met een dichte mat slaapmossen. Van de overige vlakken waar niets stond worden als oorzaken gemeld: heel hoge graasdruk van damherten en plag- en graafwerkzaamheden door waternet.

Geteld	Soortnaam
X	Fijnschubbige aardtong (<i>Geoglossum fallax</i>)
105	Kleverige aardtong (<i>Geoglossum glutinosum</i>)
255	Kortsporige aardtong (<i>Geoglossum elongatum</i>)
2	Ruige aardtong (<i>Trichoglossum hirsutum</i>)
9	Slanke aardtong (<i>Geoglossum umbratile</i>)

Tabel 1. Aangetroffen Aardtongen. X = wel aangetroffen, maar niet geteld

Geteld	Soortnaam
15	Bezemkoraaltje (<i>Ramariopsis tenuiramosa</i>)
X	Bundelknotszwam (<i>Clavulinopsis fusiformis</i>)
572	Fraaie knotszwam (<i>Clavulinopsis laeticolor</i>)
1011	Gele knotszwam (<i>Clavulinopsis helvola</i>)
6	Grijze knotszwam (<i>Clavaria daulnoyi</i>)
28	Heideknotszwam (<i>Clavaria argillacea</i>)
2	Sikkelkoraalzwam (<i>Clavulinopsis corniculata</i>)
42	Spitse knotszwam (<i>Clavaria falcata</i>)
3499	Verblekende knotszwam (<i>Clavulinopsis luteoalba</i>)
24	Wormvormige knotszwam (<i>Clavaria fragilis</i>)

Tabel 2. Aangetroffen Knots- en Koraalzwammen

Wasplatenwerkgroep 2017

Geteld	Soortnaam
744	Broos vuurzwammetje (<i>Hygrocybe helobia</i>)
13	Duinwasplaat (<i>Hygrocybe conicoides</i>)
38	Elfenwasplaat (<i>Hygrocybe ceracea</i>)
7	Gele wasplaat (<i>Hygrocybe chlorophana</i>)
1039	Gewoon vuurzwammetje (<i>Hygrocybe miniata</i>)
348	Kaboutervasplaat (<i>Hygrocybe insipida</i>)
2	Karmozijnwasplaat (<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>)
9	Kleverige wasplaat (<i>Hygrocybe glutinipes</i>)
1153	Papegaaizwammetje (<i>Hygrocybe psittacina</i>)
157	Puntmutswasplaat (<i>Hygrocybe acutoconica</i>)
270	Slijmwasplaat (<i>Hygrocybe laeta</i>)
226	Sneeuwzwammetje (<i>Hygrocybe virginea</i>)
26	Verblekende wasplaat (<i>Hygrocybe vitellina</i>)
487	Zwartwordende wasplaat (<i>Hygrocybe conica</i>)

Tabel 3. Aangetroffen wasplaten

Geteld	Soortnaam
1	Blauwplaatstaalsteeltje (<i>Entoloma chalybaeum</i>)
X	Bruine satijnzwam (<i>Entoloma sericeum</i>)
X	Bruine zwartsneesatijnzwam (<i>Entoloma caesiocinctum</i>)
61	Groensteelsatijnzwam (<i>Entoloma incanum</i>)
7	Rupsendoder (<i>Cordyceps militaris</i>)
6	Sneeuwvloksatijnzwam (<i>Entoloma sericellum</i>)
X	Sterspoorsatijnzwam (<i>Entoloma conferendum</i>)
X	Tepelsatijnzwam (<i>Entoloma papillatum</i>)
X	Tweesporig taaisteeltje (<i>Mycenella bryophila</i>)

Tabel 4. Staalstelen en overige soorten

Agaat en Co Mesman	Helga Helwes	Liesbeth Mabesoone
AlfonsVaessen	IngridJonker	Margot van der Veen
Bert van Dijk	Jan en Riek Bischoff-Tulleken	Margreet Kouwenhoven
Chris van Dalen	Jo Abma	Nico Steijnen
Cora van der Plaats	Johan Goudzwaard	PatriciaLangeveld
Cora Smink	Joop Mourik	Theo Out
Emmy Bulten	Kees Langeveld	Tom Groenewegen
Hanneke Euwe	Leovan der Brugge	
Harm Snater	Leo Jalink	

Tabel 5. De wasplaten tellers in 2017.